

muziek

deSingel

Albert Huybrechts Discovery

za 16 apr 2016

12 uur tot 21.45 uur
Blauwe & Witte zaal

teksten programmaboekje **Jan Dewilde, Jacques Huybrechts, François Le Roux** coördinatie programmaboekje **deSingel**

Gelieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.

Reageer en win

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar, appreciatie, ... betreffende het programma van deSingel met andere toeschouwers delen. Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze. Neemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans om tickets te winnen.

Grand café deSingel

open alle dagen 9 24 uur
informatie en reserveren
+32 (0)3 237 71 00
www.grandcafedesingel.be
drinkjes / hapjes / snacks /
uitgebreid tafelen

Cd-verkoop

Bij onze concerten worden occasioneel cd's te koop aangeboden door
La Boite à Musique
Coudenberg 74 | Brussel
+32 (0)2 513 09 65
www.classicalmusic.be

Concertvleugels

Met bijzondere dank aan Ortwyn Moreau voor het stemmen en het onderhoud van de concertvleugels van deSingel
Moreau Pianoservice
Kapucinessenstraat 32
2000 Antwerpen
+32 (0)486 83 63 98
www.moreau-pianoservice.be

D/2016/5.497/19

Jacques en Albert Huybrechts

Albert Huybrechts (1899-1938)

12 uur / Kleine zaal
film 'S'enfuir' | regie Joachim Thôme 75'

13.15 uur / pauze

14.15 uur / Blauwe zaal
Liesbeth Devos sopraan **Andrew Wise** piano
Aldo Baerten fluit **Leo De Neve** altviool **Justus Grimm** cello
Trio voor fluit, altviool en piano (1926) 20'
Allegro
Andantino dolce, quasi pastorale
Allegro rude e selvaggio

Selectie liederen voor sopraan en piano 30'
Chant d'automne (Baudelaire) (1920)
Trois poèmes d'Edgar Allan Poe (1928)
- Eldorado
- Je ne prends point garde
- À la rivière
Mirliton (Corbière) (1934)
Horoscopes (Jammes) (1926)
- Janvier
- Juin
- Juillet
- Novembre

'Chant funèbre' voor cello en piano (1926) 9'

15.20 uur / pauze

15.45 uur | Blauwe zaal
Malibran Quartet: Tatiana Samouil, Samuel Nemtanu viool
Tony Nys altviool **Justus Grimm** cello
Strijkkwartet nr 2 (1927) 19'
Mouvement animé
Assez vif (très rythmé)
Lent
Vif et léger
'Aesope' voor strijkkwartet (1923) 12'
'Deux Poèmes d'Emile Verhaeren' voor zang en strijkkwartet (1923) 10'
- L'ombre est lustrale
- O le calme jardin
Strijkkwartet nr 1 (1924) 20'
Très modéré
Vif et agité

17 uur / pauze

17.30 uur / Witte zaal
Andrew Wise
lecture recital 'Elizabeth & Albert' over de Sonate voor viool en piano
Tatiana Samouil viool **Andrew Wise** piano
Sonate voor viool en piano (1925) 22'
Allegro moderato
Lento
Finale. Presto

18.30 uur / pauze

20.30 uur / Blauwe zaal
Orchestre Philharmonique Royal de Liège
Fayçal Karoui muzikale leiding **Camille Thomas** cello
Chant d'anglaise (1930) 15'
'Chant funèbre' voor cello en orkest (1926) 10'
'Concertino' voor cello en orkest (1935) 17'
Poème féerique (1923) 20'
- Prélude féerique
- Saturnale

De concerten van 15.45 uur en 20.30 uur worden opgenomen door Klara voor latere uitzending op donderdag 28 april in het programma Klara Live om 20 uur.

Albert Huybrechts, 'Geheimtipp' van over de taalgrens door Jan Dewilde

Er loopt een Atlantikwall doorheen het Belgische cultuurlandschap. Die muur, die op de taalgrens staat, belemmert het zicht op wat er aan de andere kant groeit en bloeit. Zelfs voor de cultuurliefhebber die zich op zijn open blik en ruime vizier beroemt, blijft de overzijde grotendeels braakliggend terrein. Het voordeel van zo'n 'terra incognita' is dan wel weer dat er nog veel te ontdekken valt. Zo'n 'Geheimtipp' is componist Albert Huybrechts (1899-1938): aan gene zijde van de taalgrens mag er dan door excellente musici aan een integrale van zijn oeuvre worden gebouwd (voor het label Cypres), bij ons prijkt zijn werk zelden of nooit op de affiche. En laat dat net de bedoeling zijn van deze Discoveryreeks: componisten die door de mazen van de muziekgeschiedenis zijn gevallen, hun rechtmatige plaats toebedelen. Het repertoire is immers zoveel rijker dan alleen de gecanoniseerde componisten.

Van Dinant tot Washington

Albert Huybrechts werd in Dinant in een muzikaal milieu geboren: hij was verre familie van de cellovirtuoos Adrien François Servais (1807-1866) en zijn vader was contrabassist in het orkest van de Munt. Nadat hij thuis de eerste muzieklessen van zijn vader had gekregen, trok hij al op zijn elfde naar het Conservatoire Royal in Brussel. Daar had hij uitstekende leraren als Martin Lunssens, Léon Du Bois en Joseph Jongen, stuk voor stuk eminente componisten. Met een eerste prijs hobo op zak kwam hij, zoals zovele collega's tijdens het interbellum, aan de kost in allerlei amusementsorkesten en als begeleider van stomme films. Na de vroege dood van zijn vader in 1920 moest hij als oudste instaan voor het welzijn van zijn familie, maar dankzij een in 1924 verkregen erfenis kon hij zich een tijdlang aan het componeren wijden. En dat rendeerde. Zo won hij in 1926 twee prestigieuze Amerikaanse prijzen: zijn **Violsonate** werd in Washington bekroond met de Elizabeth Coolidge Prize, terwijl zijn **Eerste Strijkkwartet** gelauwerd werd met de Grand Prix van het Festival van Ojai Valley (Californië). Deze internationale bekroningen bezorgden hem

datzelfde jaar nog een plaats op het door Elizabeth Coolidge gesponsorde Chamber Music Festival in de Library of Congress in Washington: de musici van het Belgische Pro Arte Quartet, gespecialiseerd in eigentijdse muziek, brachten er zijn twee bekroonde werken. Die trans-Atlantische erkenning kreeg een Europees verlengstuk met de creatie op 19 maart 1932 in het Parijse Théâtre des Champs-Élysées van zijn '**Chant funèbre**' (1926) door cellist Louis Ruysen en het Orchestre des Concerts Padeloup, gedirigeerd door Désiré-Émile Inghelbrecht.

Ook in eigen land genoot hij groeiende waardering. Zijn werk werd verdedigd door het Pro Arte Quartet en andere prominente uitvoerders, Paul Collaer steunde hem en hij kreeg (soms goed betaalde) compositieopdrachten en een reisbeurs. In 1934 werd hij muziekcorrespondent voor Musical America, een jaar later was hij betrokken bij de door Jean Absil opgerichte componistengroep La Sirène (ter promotie van de hedendaagse muziek) en twee jaar later werd hij, mede door de bemoeienissen van Absil, benoemd tot docent harmonie aan het Brussels Conservatorium.

Splendid isolation

Die artistieke en maatschappelijke erkenning belette niet dat de onder complexen gebukt gaande Huybrechts zich danig miskend en mislukt voelde. De bekroningen en de uitvoeringen in binnen- en buitenland wogen ook niet op tegen zijn toenemende fysieke en psychische kwalen. Bovendien duwde zijn gebrek aan sociale vaardigheden hem steeds meer in een maatschappelijk isolement en door onzorgvuldige financiële beleggingen diende hij bij momenten zelfs in penibele omstandigheden te leven. Kort na zijn benoeming aan het Conservatorium zou hij aan een nierziekte overlijden, pas 39 geworden. Daarmee schaarde hij zich in het trieste lijstje van al te vroeg gestorven Waalse componisten als Guillaume Lekeu (1870-1894) en Georges Antoine (1892-1918).

Klein maar rijk oeuvre

Niettegenstaande zijn korte leven liet Albert Huybrechts een klein, maar precieus en gevarieerd oeuvre na. Opgeleid in de franckistische traditie wendde hij zich al vlug tot het

impressionisme, zoals hoorbaar in vroege composities als het orkestwerk **'Poème féérique'** (1923) of zijn **Eerste 'Quatuor'** (1924). Via contacten met Paul Collaer en dankzij de concerten van Pro Arte ontdekte hij gaandeweg Stravinsky, Schönberg, Honegger, Milhaud en Bartók, wat zijn idioom verrijkte met polytonaliteit, volksdansmotieven en spitante ritmes. Al was vooral de neoclassicistische Stravinsky een belangrijke inspiratiebron, nooit zou hij zich tot één stilistisch model bekennen, steeds zoekend als hij was naar zijn eigen stem. De toch wel impressionante evolutie die hij op die korte periode zou doormaken, is het best te volgen in zijn mélodies: van het aanstekelijk debussyaanse 'Les roses de Saadi' (1919) over de pessimistisch-expressionistische **'Trois poèmes d'Edgar Allan Poe'** (1928) tot het dreigende polytonale **'Mirliton'** (1934). Die donkere, sombere kant is ook duidelijk hoorbaar in prachtig georkestreerde werken als **'Chant funèbre'** (1926) en **'Chant d'angoisse'** (1930). Slechts zelden gloort er in zijn later werk licht in de duisternis. Een uitzondering is zijn 'Divertissement pour cuivres et batterie' (1931) dat lichter van toon is. Maar altijd en overal dwingt hij bewondering af voor zijn geraffineerde harmonieën en heldere vormgeving die te allen tijde de expressie dienen.

Na de eerste Huybrechtsrevival in de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw – wat resulteerde in verschillende lp-opnamen – zou het mooi zijn dat de tweede golf (met tal van cd-opnamen, concerten en zelfs een documentaire) deze fascinerende componist ook aan deze kant van de taal- en cultuurgrens de plek geeft die hij verdient.

Albert Huybrechts over de grenzen heen door Jan Dewilde

Albert Huybrechts was amper 27 jaar toen hij in 1926 op korte tijd twee prestigieuze Amerikaanse prijzen binnenrijfde: zijn **Eerste Strijkkwartet** (1924) werd gelauwerd met de Grand Prix van het Festival van Ojai Valley (Californië), terwijl zijn **Sonate voor viool en piano** (1925) in Washington met de Elizabeth Coolidge Prize werd bekroond. Deze dubbele internationale bekroning blijft opmerkelijk, vooral omdat het twee zeer gegeerde internationale kamermuziekprijzen betreft. Vooral de Elizabeth Coolidge Prize had toen al een grote uitstraling, dankzij eminente laureaten als Ernest Bloch (1919), Gian Francesco Malipiero (1920) en Leo Weiner (1922). De prijs is genoemd naar de gefortuneerde pianiste, componiste en mecenas Elizabeth Sprague Coolidge (1864-1953), die zo de eigentijdse kamermuziekliteratuur en -beoefening wou promoten. Naast de compositieprijs (sinds 1917) stichtte ze in 1925 – het jaar vóór Huybrechts' bekroning – de Coolidge Foundation om haar engagement voor de volgende generaties te bestendigen. In de Library of Congress in Washington financierde ze de bouw van een fraai kamermuziek auditorium, waar tot de dag van vandaag kamermuziekconcerten worden georganiseerd. Daarnaast sponsorde ze concerten in de Verenigde Staten en Europa – ook in België – en financierde ze tal van compositieopdrachten. Opvallend daarbij is dat ze voorbij ging aan haar eigen smaak. Ze zag muziek namelijk vooral als een artistieke expressie en als een symptoom van een bepaalde tijd en een bepaalde cultuur: "My plan for modern music is not that we should like it, not necessarily that we should even understand it, but that we should exhibit it as a significant human document."

Het is niet alleen frappant dat Huybrechts quasi simultaan twee belangrijke internationale prijzen binnenhaalde, hij blijkt ook een van de jongste onder de gelauwerde componisten. Hij toonde dan ook al op jonge leeftijd een grote maturiteit, dat bewijzen de bekroonde werken waarin hij binnen een klassiek genre een even groot vakmanschap als opmerkelijke originaliteit aan de dag weet te leggen. Deze trans-Atlantische bekroningen

bezorgden Huybrechts datzelfde jaar nog een plaats op het door Elizabeth Coolidge gesponsorde Chamber Music Festival in de Library of Congress: het Belgische Quatuor Pro Arte, gespecialiseerd in eigentijdse muziek en daarom door Coolidge ondersteund, vertolkte er zijn bekroonde strijkkwartet. En de stichter en primarius van het kwartet, Alphonse Onnou, bracht er samen met de Franco-Amerikaanse pianist E. Robert Schmitz de eerste uitvoering van de Vioolsonate. Dat prestigieuze concert bezorgde Huybrechts heel wat internationale pers aandacht. Gezaghebbende kranten als The Washington Times en The New York Times bogen zich over zijn werken waarin ze een ultramoderne geest én invloeden van Debussy en jazz opmerkten. De befaamde muziekcriticus Richard Aldrich schreef in The New York Times van 10 oktober 1926 dat Huybrechts "has heard the siren song of Debussy" en daarom de pentatoniek zeer genegen is. Maar hij verweet Huybrechts vooral dat hij geforceerd modern deed: "Mr. Huybrechts' composition is a work of a young man more obsessed with the necessity of being 'modern' at any cost than of presenting significant and beautiful musical ideas in a convincing and beautiful form. The thematic material of his three movements is pretty thin. His development makes little of it, and his predilection for tart dissonance, for open fifths, for elaborately decorative violin and piano passages that add little to the sum of what he is saying, do not tend to give it any greater value." Daags nadien wijdde Aldrich ook een recensie aan het Quatuor dat hij "unpoetical" en "even more 'modern' than his violin sonata" noemde. De kwalificatie 'unpoetical' was een duidelijke sneer naar de initiële titel van het kwartet: 'Poème à l'adolescent que je fus', op zich een verwijzing naar Rimbaud. Voor Aldrich was het bekroonde kwartet al te somber, hermetisch en gezocht: "The material and the treatment of it are as problematical as most compositions of its kind. Neither appeals as beautiful or alluring. The composer has not studied to please any but the elect. His themes are, to those not yet elected, awkward, unpromising, inexpressive; his treatment of them productive of dreary discordances. As a whole, the piece seemed as unpoetical as a poem may well be. It offers, of course, difficulties in the way of ensemble and intonation, which the Belgian players seemed to surmount with success." De toen 63-jarige Aldrich kon Huybrechts' modernisme niet smaken, in tegenstelling tot collega-muziekjournalisten als

Jessie Mae Bridge die in The Washington Times Huybrechts idioom ook wel "ultra modern" noemde, maar tegelijkertijd wist zijn "new language of tone" en zijn "new sounds" te appreciëren. En pianist en recensent Samuel Chotzinoff - gedurende enige jaren Jascha Heifetz' begeleider - preees in de New Yorkse krant The World Huybrechts' sonate als "a composition of delicate and shifting moods in the style of the early French school of Debussy and Ravel." Alleszins lieten Huybrechts' bekroonde werken niemand onberoerd en plaatsten ze hem in de spits van de avant-garde.

Het 'wonderjaar' 1926 bezorgde Huybrechts de reputatie een van de meest belovende componisten van zijn generatie te zijn, zodat ook andere werken, zoals zijn **Tweede Strijkkwartet** (1927), over de grenzen werden opgemerkt én uitgevoerd. Huybrechts droeg het werk op aan het Quatuor Pro Arte dat het werk in 1930 creëerde, tijdens het VIIIe Festival de la Société Internationale de Musique Contemporaine in Luik. Huybrechts stond er geprogrammeerd naast grote namen als Alfredo Casella, Arnold Bax en Florent Schmitt. Na afloop schreef de Franse musicoloog en criticus Henry de Prunières: "Voilà un vrai musicien et dont la personnalité ne saurait être mise en doute. [...] Son quatuor marque un progrès considérable. Il est agencé avec beaucoup d'adresse et témoigne de la plus fine sensibilité. Le quatuor Pro Arte le joua divinement" (La Revue musicale, oktober 1930, p. 260). Later werd het Tweede Kwartet opgepikt door het Quatuor Gertler dat het werk in Budapest speelde en het werd ook uitgevoerd door buitenlandse ensembles als het Amsterdams Moskowsky Kwartet en door het kwartet dat de Nederlandse violist Joachim Röntgen oprichtte tijdens zijn periode in Winterthur.

Zijn '**Chant funèbre**' voor cello en orkest werd dan weer op 19 maart 1932 in Parijs gecreëerd door de Franse cellist Louis Ruysen en het toentertijd gerenommeerde Orchestre des Concerts Padeloup, gedirigeerd door Désiré-Émile Inghelbrecht. Huybrechts deelde toen in het Théâtre des Champs-Élysées de affiche met grote namen als Maurice Ravel, Alfred Bachelet, Sergej Prokofjev en Aleksandr Borodin, maar ging in de recensie van Claude Altomont in het Parijse muziektijdschrift Le Ménestrel van 25 maart 1932 met de

meeste aandacht lopen. Altomont ontwikkelde een discours dat bepalend zou zijn voor de verdere perceptie van dit donkere werk: "C'est réellement un chant: un déploiement, une succession de formes mélodiques nettement caractérisées. La première de ces formes évoque, me semble-t-il, l'irruption même de la douleur, sa menace même de mort continuée; car cette menace déchire l'être et ne pourrait durer qu'en l'anéantissant. Dès lors, un répit survient, qui prépare l'apparition d'un second thème, représentatif, dirait-on, non plus de la souffrance elle-même, mais du sentiment, désormais obscurci de deuil, qui a préparé cette souffrance, puisqu'il impliquait une présence, et que cette présence s'est évanouie. Toute la passion est devenue nostalgie, et nostalgie sans retour possible. Il n'y aura de retour en effet que celui de la torture même et de l'image de mort, donc du premier thème, avec toutes les transformations auxquelles l'astreint l'œuvre du temps. Il y a dans ces pages une sincérité poignante."

In de zomer van 1935 prijkte Huybrechts ook op het programma van een concert dat in Parijs volledig gewijd werd aan kamermuziek van de 'École belge'. Die Belgische school bestond voor de Franse organisatoren blijkbaar alleen uit componisten uit Wallonië en Brussel: naast Huybrechts stond toen ook werk van Francis de Bourguignon, Fernand Quinet, Raymond Moulaert, Marcel Orban, Paul de Maleingreau en Marcel Poot op het programma, gechaperonneerd door de 'godfather' van de Belgische muziek, Paul Gilson. Het concert vond plaats in de École Normale de Musique de Paris, de private hogere muziekinstelling die in 1919 was opgericht door de pianovirtuoos en -pedagoog Alfred Cortot. Voor het concert waren excellente musici en ensembles geëngageerd, zoals het Quatuor de Paris en het Trio Pasquier. Het waren de mezzosopraan Héléne Bouvier, toen aan het begin van een grote carrière, en de pianiste Jaspar die enkele van Huybrechts' mélodies uitvoerden. In de marge van die uitvoeringen blijkt zijn internationale renomme ook uit het feit dat hij in 1934 door het gezaghebbende tijdschrift Musical America werd aangesteld als muziekcorrespondent voor België, toen nog een functie met aanzien.

Zijn zeer vroegtijdige dood op 21 februari 1937 en de Tweede Wereldoorlog verbanden Huybrechts uit de levende

muziekpraktijk en uit het collectieve geheugen, al bleef hij bij een kleine groep ingewijden wel een 'Geheimtipp'. Zo werd, bijvoorbeeld, zijn Kwintet voor blazers (1936) nog op 3 april 1957 uitgevoerd door het University of Michigan Woodwind Quintet, meteen ook de Amerikaanse première.

Deze summiere receptiegeschiedenis legt een opmerkelijke discrepantie bloot tussen de internationale reputatie die de jonge Huybrechts al op jonge leeftijd genoot en de perceptie dat hij bij leven een miskend componist was. Die perceptie werd in eerste instantie gevoed door Huybrechts zelf, onder andere via larmoyante brieven waarmee hij zelfs Elizabeth Coolidge op de zenuwen werkte. Het is duidelijk dat Huybrechts worstelde met het leven en de wereld en dat zijn sociale en psychologische problemen een rem betekenden op zijn ooit zo beloftevol begonnen carrière.

Werkbeschrijvingen

door Jacques Huybrechts

Jacques Huybrechts, de 17 jaar jongere broer van Albert Huybrechts, gaf in 1982 een boek uit ter nagedachtenis van het leven en werk van de componist, getiteld 'Albert Huybrechts. Musicien prévenu de musique. Un dossier à instruire'. Het laatste hoofdstuk bevat beschrijvingen van enkele sleutelwerken uit het oeuvre van zijn broer, die we hieronder citeren. Het volledige boek kan gedownload worden op de website www.alberthuybrechts.be

Poème Féérique

- pour grand orchestre

- 1923

Conscient du compromis impossible de 'David', Huybrechts écrit lui-même un argument cadrant mieux avec la musique où il se cherche.

I Prélude féérique

"Un jardin solitaire, par un bel et calme après-midi d'été. Dans un rayon de soleil, les insectes, ivres de lumière, dansent..."

II Saturnale

"La nuit est venue. Tout à coup éclate une fanfare insolite, retransmise par les échos d'alentours. Ce sont les esprits de la nuit qui reprennent possession de leur domaine. Une ronde s'organise. Par instant, tout semble se calmer et le silence n'est plus troublé

que par le rire du vent dans les arbres vêtus de lune ... Mais ce n'est qu'un calme trompeur, car la ronde reprend bientôt pour s'achever en une danse infernale."

Malheureusement, le Prélude reste dans le compromis ravélien et la Saturnale, ce qui est plus grave, fait surtout penser aux Danses polovstiennes... Pas plus que pour son 'David', il ne cherchera à faire jouer son 'Poème féérique'. Ces deux œuvres, seulement à la hauteur de son ambition, il se gardera d'en parler plus tard lorsqu'il aura dégagé sa personnalité.

Premier Quatuor à cordes

- 1924

- Premier Grand Prix du Festival d'Ojai Valley (Californie 1926)

Debussy c'était le style, puzzle prodigieux qui, assemblé,

formait l'image d'un monde. A cause de ce style l'influence de Ravel semble manifeste et pourtant il ne s'agira jamais que d'emprunts techniques à court terme. Ravel déjà opposé à Debussy par sa personnalité, deviendra rapidement un adversaire. S'il existe un rapport de filiation directe avec ce premier, on peut dire que le second lui est presque contraire sur tous les points. C'est l'éternel enchanteur dont l'esprit séducteur se dérobe sans cesse. Il comprendra vite le jeu de ce montreur de merveilles qui ne se montre jamais. Son esprit fondé sur Debussy l'a sauvé des sortilèges raveliens. Ce désaccord salutaire se manifeste jusque dans l'iconographie intime. Si Debussy occupa une place réservée à la divinité, Ravel n'aura jamais l'honneur de ses murs!

Le premier Quatuor à cordes d'abord intitulé: Poème "à l'adolescent que je fus" (Rimbaud) est terminé en juillet 1924. Des similitudes d'écriture, un certain raffinement ne peuvent plus nous tromper. Il en dit trop, Debussy aurait fait le dégoûté. Ravel n'aurait jamais voulu signer de tels aveux. De toute façon le doute s'est installé en lui et moins d'un an après il aura trouvé sa voie.

Sonate pour violon et piano

- 1925

- Prix Coolidge 1926

Dès 1922 il a lu le 'Sacre', qu'il emporte avec lui comme quelque sommation à comparaître. L'année suivante le 'Pierrot Lunaire' va surgir. Il ne laisse cependant rien paraître d'un certain dilemme, au contraire, il semble vouloir s'y soustraire ou, du moins, en reculer la solution. Il va à la rencontre de quelque chose d'inévitable et nécessaire. Ce ne seront ni Stravinsky ni Schönberg qui le décideront bien qu'il sache que sur le plan esthétique les jeux sont faits. Mais un tout petit choc, on pourrait dire le contact d'une âme.

Pendant l'hiver 1924, Paul Collaer et le Quatuor Pro Arte jouent le Quintette d'un inconnu: Ernest Bloch. Cette voix fraternelle, est exactement ce qu'il attendait pour se décider. On semblait croire à l'époque que l'enrichissement de la matière musicale, fruit d'un effort de libération lucide, allait de paire avec la destruction de la grande convention sentimentale issue du Romantisme. Le renforcement de l'attitude objective donnait naturellement la primauté aux jeux esthétiques, mais lorsque le touche un accent fraternel, il prend soudain conscience du

pouvoir subjectif de la musique moderne.

Bien qu'il eut connu toute la puissance dynamique et que son aspect séditieux l'attira, il semble qu'il ait cherché un moment par quel bout la prendre pour lui faire dire quelque chose.

Le premier pas est fait avec la Sonate pour violon et piano de 1925. La forme est traditionnelle. La base tonale nettement posée. Le matériau apparaît toutefois singulièrement neuf, mais cela semble dû à la façon dont il est traité, non à des innovations véritables. Il est ordonné et dompté, soumis à une volonté rigoureuse, d'autant plus rigoureuse qu'il veut manifester quelque chose. Car ce ne sont pas les éléments rythmiques inédits ou l'emploi particulier de complexes harmoniques, comme on l'a cru à l'époque, qui importent. Ce qu'il y avait d'important et de particulier c'était Albert Huybrechts; présence âprement voulue où se précise la nature d'un esprit et, pour tout dire, une attitude sans concessions. Il a choisi contre le bon plaisir, le jeu gratuit, il le dit avec hauteur, sûr de soi, dédaigneux semble-t-il de s'expliquer là-dessus. Il est contre, c'est tout. Ce n'est pas tant le dieu d'hier qu'il renie, mais un certain esprit 1920 que tous les musiciens modernes ont connu. S'il partage avec eux, jusqu'à un certain point, les moyens d'expression, il n'en fait pas une fin en soi mais s'en saisit comme de la première arme efficace à portée de sa main, bien décidé quant à lui, à ne pas plaisanter.

Chant funèbre

- pour violoncelle et orchestre

- 1926

Cette oeuvre emprunte la forme du 'lied'.

Le thème principal est exposé par le soliste après une brève introduction d'orchestre. Ce thème, âpre et douloureux, est largement développé, puis un motif auxiliaire amorce un long crescendo aboutissant à un tutti scandé par les basses et la batterie.

Après un bref rappel, par le violoncelle, du premier thème en harmonique le second apparaît, celui-ci chaud et passionné.

Nouvelle apparition ultime du premier thème et brève cadence.

L'oeuvre se termine par un rappel de l'introduction qui reste dans la note angoissée de l'ensemble. La conception dépasse largement celle de l'élégie classique tant par l'ampleur que par le ton.

On tient aujourd'hui cette oeuvre d'Albert Huybrechts pour une ode funèbre à la mémoire de son père violoncelliste, dont la

mort prématurée a durement marqué sa vie.

Le 'Chant funèbre', écrit primitivement pour violoncelle et piano en 1926, fut orchestré plus tard avec un exceptionnel raffinement et créé en 1930 à la Société Philharmonique de Bruxelles par le célèbre violoncelliste Maurice Maréchal, sous la direction de D.E. Ingelbrecht.

Le grand chef français en fit la création à Paris aux Concerts Padeloup l'année suivante avec en soliste le regretté Louis Ruysen.

Deuxième Quatuor à cordes

- 1927

Le Deuxième Quatuor à cordes, dédié au Quatuor Pro Arte, composé pendant l'été 1927 est joué en première audition aux Concerts Pro Arte en novembre 1928.

"Ce Quatuor, qui comporte quatre mouvements, est fort différent des oeuvres précédentes d'Albert Huybrechts, d'un caractère généralement beaucoup plus sombre. Ici tout est joie et lumière ; bien que le sentiment de profonde nostalgie, si particulier à Huybrechts, n'en soit pas toujours exclu. L'emploi du bitonalisme y est très fréquent mais plutôt harmonique que linéaire.

Mouvement animé

Ce mouvement est construit sur deux thèmes. Le premier, d'un caractère léger et enjoué, est suivi d'un motif auxiliaire au rythme sautillant, qui servira de base par la suite, au deuxième thème d'allure plus soutenue. Après de délicats entrelacs, le mouvement se termine dans un pianissimo doux comme un souffle.

Assez vif (très rythmé)

Le thème initial, abrupt et agressif, comportant de curieuses déformations rythmiques, est suivi d'un motif d'allure plus mélodique. Un petit divertissement en pizzicati amène le deuxième thème emporté et violent. Le développement central est suivi d'un épisode plus calme basé sur le motif auxiliaire. Une strette clôt la partie.

Lent

Ce mouvement d'un sentiment contemplatif et mélancolique a le caractère d'une berceuse douce et grave.

Vif et léger

Ce final a l'aspect d'un "rondo". Le premier thème exposé par

le 1er violon est soutenu par un contre sujet en pizzicati confié à l'alto. Ce motif est repris peu après en canon par les 2ème et 1er violons. Entre mille artifices contrapuntiques, signalons ce canon en mouvement contraire à un temps d'intervalle entre le 1er violon et le violoncelle. Le développement est fourni par les combinaisons des premier et second thèmes (pizzicati). Un épisode d'un sentiment plus assombri amène la strette vive et joyeuse qui termine ce quatuor où rayonne un paisible bonheur."

Cette analyse descriptive est de la main du compositeur. Elle démontre le soin apporté à son travail et le cas qu'il en fait. Et, pourtant, il n'invente rien. On peut dire sans honte et sans modestie que c'est du Milhaud revu et corrigé. Un très bon Milhaud débarrassé de ses bavures et de ses négligences. On ne peut s'empêcher de penser à l'admirable 7ème Quatuor du maître d'Aix, qui serait soumis à plus de rigueur. Huybrechts n'invente rien, il dit seulement quelque chose de plus: son propre bonheur.

Chant d'angoisse

- mouvement symphonique

- 1930

On ne sait ni où, quand, ni comment Albert Huybrechts découvrit Léon Bloy et pourquoi il a cru et écrit que son oeuvre, qu'il intitule Chant d'angoisse, était tirée du roman "Le Désespéré".

En effet, une épigraphe écrite sur la partition et qui donne à l'oeuvre tout son sens est tirée des premières lignes de la page extraordinaire qui termine le "Mendiant ingrat" - Journal de Bloy - II 1892-1895.

Voici cette épigraphe :

"Il faut qu'il tombe, le misérable!

Rien ne le sauverait, car Dieu lui-même veut qu'il tombe.

Vainement, il essaye de se cramponner aux cieux.

Les frissonnantes étoiles se sont reculées."

L'absence de référence et de rapports avec l'actualité, son langage tour à tour vociférant et séraphique et jusqu'à son titre malheureux, tout dans cette oeuvre est encore un défi au public de nos jours. Il est certain qu'elle correspondait encore beaucoup moins aux tendances de son époque (1930). C'était une attaque sans avertissement, une agression et dans un

sens profond un acte antiesthétique dans l'optique d'alors. Par contre, les moyens d'expression étaient d'une modernité telle qu'ils brouillaient définitivement les cartes.

Tout cela ne fut évidemment ressenti que fort obscurément, personne ne sachant encore à l'heure actuelle de quoi il s'agit exactement. Et de quoi s'agit-il, enfin?

D'abord il faut avouer que le titre, bien que criant de vérité, est une grave erreur et a mis en tête des idées les plus fausses. Un titre malheureux, une épigraphe dépourvue de commentaire et d'origine erronée, on fait voir dans cette oeuvre une confession amère et désespérée. Il n'en est heureusement rien. Si on l'envisage comme simple "mouvement symphonique", comme l'a d'ailleurs sous-titré l'auteur, on est tout de suite frappé par la tyrannie structurale, par une symétrie de polyptyque qui va à l'encontre de toute divagation sentimentale. Il adopte une construction AB'CB''CA en volets nettement séparés, où A est le cadre, B' et B'' les moments actifs et C des interventions suspensives disposées symétriquement et invariables. Le choix d'une telle construction aurait déjà dû, à lui seul, nous éclairer mieux sur les intentions réelles de l'auteur.

Il est certain que le "Chant d'angoisse" est passible des circonstances aggravantes de la préméditation. Il est l'aboutissement d'un débat intérieur et constitue une inexcusable prise de position. Bien que l'auteur n'ait jamais expliqué ce qu'il avait voulu dire, voici comment on peut interpréter le déroulement de l'oeuvre:

Séquence A

Cela commence par un cantique, lent et grave, chanté d'abord par les cordes en sourdine, puis repris et développé en tutti par l'orchestre.

Séquence B'

Brusquement, presque sans transition, en larges mouvements, avec des heurts sauvages, éclate la supplication de l'âme dont parle le psalmiste. La clameur s'enfle, martèle les cieux et s'y répercute sans fin. Mais les échos grondeurs qui semblaient devoir ébranler l'univers se perdent dans le néant où s'obstine une longue plainte.

Séquence C

Alors une trompette, embouchée semble-t-il par un ange, énonce une vérité que le monde ne connaît pas.

Séquence B''

A peine s'est-elle tue que la dépréciation reprend, elle se déchaîne en hurlant son défi à la face de l'univers. Mais tout est vain et bientôt c'est la chute vertigineuse au fond du gouffre. Seule dans le vide immense, une flûte, voix même de la douleur, module et tremble. On pourrait croire que tout est perdu sans recours.

Séquence C

Mais le chant de la trompette s'élève à nouveau attestant l'immuable vérité contre laquelle le monde ne pourra prévaloir.

Séquence A

Le cantique reparaît pour conclure avec la variation du violon qui dit l'extase des séraphins. Il reste pour finir une paix profonde traduite par la très lointaine double tierce des cors. Certes cela n'est pas gai, mais on est très loin d'une vision des choses pessimiste voire morbide. L'ensemble fait plutôt penser à des figurations inouïes formant un de ces retables, comme on les imaginait jadis, pour l'exaltation de la Foi et le salut des âmes. Ce n'est pas pour rien que le "Chant d'angoisse" s'ouvre et se referme sur un cantique solennel. Et, après les moments atroces, la voix angélique devient aussi nécessaire que ces coins de ciel entrouverts par lesquels les maîtres d'autrefois parvenaient à rendre supportable la vue des suppliciés. Le "Chant d'angoisse" est certainement un chef-d'oeuvre, mais c'est un chef-d'oeuvre potentiel. Il lui faut un public et ce public n'existe pas. Comme il est acquis qu'Albert Huybrechts c'est le "Chant d'angoisse", peut-être cela suffira-t-il à rendre célèbre, par son seul titre et sans commentaires, ce court mouvement symphonique, même si on ne l'entend jamais.

De liederen van Albert Huybrechts naar François Le Roux (vertaling Chloë Herteleer)

Hoewel Albert Huybrechts een maand na Francis Poulenc (1899-1963), bard van de poëzie van Cocteau, Apollinaire en Eluard, werd geboren, heeft hij geen enkel lied op teksten van deze 'moderne' of 'surrealistische' dichters gecomponeerd. Huybrechts schreef een twintigtal liederen waarvoor hij vooral inspiratie haalde uit de symbolistische en post-symbolistische beweging.

In 1920 zette hij drie gedichten van Charles Baudelaire, de voorloper van het symbolisme, op muziek, waaronder '**Chant d'automne**'. De componist behield enkel het tweede deel van het gedicht, het meest positieve deel. Het is een lang en doorgecomponeerd lied, helder en debussyans van toon met een ambigu gebruik van de tonaliteit si-klein en met afwisseling van binaire en ternaire ritmes.

Uit 1923 dateren de '**Deux poèmes**' voor mezzosopraan en strijkkwartet **op teksten van Emile Verhaeren** (de enige Belgische dichter waar hij naar teruggreep). De 'Deux poèmes' hebben een vergelijkbare charme als de kwartetten van Debussy en Ravel. Alles is aanwezig: het gebruik van lange stiltes, de verschillende lagen van tessituren, ponticello,... Met haar negen minuten is dit zeer geslaagde werk eigenlijk een kwintet, waarbij stem en strijkers intiem met elkaar verweven zijn.

De cyclus '**Horoscopes**' uit 1926 bestaat uit vier ultrakorte liederen (alles samen amper vijf minuten) op teksten van Francis Jammes. Huybrechts haalt subtiel de humor uit de teksten naar boven, onder meer door een briljant gebruik van polytonaliteit.

De '**Trois poèmes d'Edgar Allan Poe**' (uit het Amerikaans vertaald door Stéphane Mallarmé) uit 1928 zijn de meest complexe van Huybrechts' liederen. Ook hier toont hij zich een meester in polytonale technieken, onverwachte ritmes en er zijn opvallende gelijkenissen met bepaalde Amerikaanse eigentijdse componisten. Huybrechts voelde zich duidelijk vrijer om proza op muziek te zetten dan strakke verzen uit gedichten. In ieder geval stemt de cyclus volledig overeen met de teksten van Poe: de liederen zijn doordrongen van onrust en pessimisme, vooral 'Eldorado', bijna een theaterscène van vier minuten of de vreemde, bedrieglijke maar virtuoze briljantie van 'A la rivière'.

'**Mirliton**' uit 1938 is een beminlijk wiegelied, eveneens polytonaal maar met een dominante dreiging die uitgaat van do-kruis groot. De mirliton of rietpijp is hoorbaar vanuit de verte, als een soort van doodsklokken. Elke herneming van het refrein 'Dors d'amour, méchant ferreur de cigales' versterkt het onbehaaglijke gevoel met een bedrieglijke en morbide eenvoud.

Chant d'Automne

J'aime, de vos longs yeux, la lumière verdâtre.
Douce beauté, mais tout aujourd'hui m'est amer!
Et rien ni votre amour, ni le boudoir, ni l'âtre,
Ne me vaut le soleil rayonnant sur la mer!

Et pourtant aimez moi, tendre coeur! soyez mère,
Même pour un ingrat, même pour un méchant;
Amante ou soeur, soyez la douceur éphémère
D'un glorieux automne ou d'un soleil couchant.

Courte tâche! La tombe attend; elle est avide!
Ah! laissez moi, mon front posé sur vos genoux,
Goûter, en regrettant l'été blanc et torride,
De l'arrière saison le rayon jaune et doux!

Charles Baudelaire (1821-1867)

Trois poèmes d'Edgar Allan Poe (1809-1849) traduits par Stéphane Mallarmé (1842-1898)

Eldorado

Gaîment accoutré, un galant chevalier, au soleil et par les ténèbres, avait
longtemps voyagé,
chantant une chanson, à la recherche de l'Eldorado.
Mais il se fit vieux, ce chevalier si hardi, et sur son coeur le soir tomba, comme il
ne trouvait
aucun endroit de la terre qui ressemblât à l'Eldorado.

Et, quand sa force défailloit à la longue, il rencontra une ombre pèlerine.
- " Ombre, dit-il, où peut être cette terre d'Eldorado ? "
- " Par delà les montagnes de la lune, et au fond de la vallée de l'ombre,
chevauche hardiment, répondit l'ombre, - si tu cherches l'Eldorado. "

Je ne prends point garde

Je ne prends point garde que mon sort terrestre n'a presque rien de la terre, que
des années d'amour ont été oubliées dans la haine d'une minute : mon deuil
n'est point que les désolés mêmes ne soient plus heureux, - bijou! que moi, mais
que vous vous chagrinez de mon sort, moi qui suis un passant.

A la rivière

Belle rivière! dans ton cours de cristal clair et brillant, vagabonde eau, tu es
un emblème de l'éclat de la beauté, - du coeur qui ne se cache, - des détours
enjoués de l'art chez la fille du vieil Alberto;

Mais qu'elle regarde dans ton flot, qui tremble soudain et resplendit - alors le
plus joli des ruisseaux ressemble à son adorateur; car dans un coeur, comme
dans ta fuite, reste son image profonde, - un coeur tremblant au rayonnement de
ses yeux qui cherchent l'âme.

Mirliton

Dors d'amour, méchant ferreur de cigales!
Dans le chiendent qui te couvrira
La cigale aussi pour toi chantera,
Joyeuse, avec ses petites cymbales.

La rosée aura des pleurs matinales;
Et le muguet blanc fait un joli drap...
Dors d'amour, méchant ferreur de cigales.
Pleureuses en troupeau passeront les rafales...

La Muse camarde ici posera,
Sur ta bouche noire encore elle aura
Ces rimes qui vont aux moelles des pâles...
Dors d'amour, méchant ferreur de cigales.

Tristan Corbière (1845-1875)

Horoscopes

Janvier

Qui naît au mois où l'on fête les Mages
Il sera sage aussi bien qu'une image.
L'étoile d'or, par un ciel sans nuages,
Le conduira dedans un ermitage
Où sera tel qu'un rat dans un fromage.

Juin

C'est au mois de juin
Qu'on fauche le foin.
Qui naît en ce mois
Est rusé deux fois:
Il garde pour soi
Cette odeur exquise
Du foin dans la brise,
Et donne le foin
Qui ne sent plus rien
Aux bêtes surprises.

Juillet

Qui naîtra en juillet,
La belle jeune fille ravira sa famille:
Aura tresses de blé;
Coquelicot qui brille
Pour bouche, et les bluets
Dans son regard fourmillent.

Novembre

Beaucoup de ceux qui naîtront en novembre
Seront plaintifs, casaniers.
Dans leur chambre
Ils aimeront, les pieds sur les chenets,
Voir rougeoyer les braises dans la cendre
Ou lire avec des lunettes au nez.

teksten: **Francis Jammes (1868-1938)**

Deux poèmes d'Emile Verhaeren (1855-1916)

L'ombre est lustrale

L'ombre est lustrale et l'aurore irisée.
De la branche, d'où s'évole là-haut
L'oiseau,
Tombent des gouttes de rosée.

Une pureté lucide et frêle
Orne le matin si clair
Que des prismes semblent briller dans l'air.
On écoute une source; on entend un bruit d'ailes.

Oh! que tes yeux sont beaux, à cette heure première
Où nos étangs d'argent luisent dans la lumière
Et reflètent le jour qui se lève là-bas.
Ton front est radieux et ton artère bat.

La vie intense et bonne et sa force divine
Entrent si pleinement, tel un battant bonheur,
En ta poitrine
Que pour en contenir l'angoisse et la fureur,
Tes mains soudain prennent mes mains
Et les appuient comme avec peur,
Contre ton coeur.

O le calme jardin

O le calme jardin d'été où rien ne bouge!
Sinon là-bas, vers le milieu
De l'étang clair et radieux,
Pareils à des langues de feu,
Les poissons rouges.

Ce sont nos souvenirs jouant en nos pensées
Calmes et apaisées
Et lucides - comme cette eau
De confiance et de repos.

Et l'eau s'éclaire et les poissons sautillent
Au brusque et merveilleux soleil,
Non loin des iris verts et des blanches esquilles
Et des pierres, immobiles
Autour des bords vermeils.

Et c'est doux de les voir aller, venir ainsi,
Dans la fraîcheur et la splendeur
Qui les effleure,
Sans crainte aucune et sans souci,
Qu'ils ramènent, du fond à la surface,
D'autres regrets que des regrets fugaces.

Aldo Baerten

Aldo Baerten is fluitsolist bij de Filharmonie onder leiding van Edo de Waart, Philippe Herreweghe, Martyn Brabbins en Jaap van Zweden. Hij is tevens docent aan het Koninklijk Muziekconservatorium Antwerpen, aan de Hogeschool der Kunsten te Utrecht en geeft meestercurcussen in Europa, Australië, Mexico en de Verenigde Staten. Nog tijdens zijn studies bij Prof. Peter-Lukas Graf (Musikhochschule Basel), waar hij het solistendiploma behaalde bij Jeanne Baxtresser (voormalig solofluitiste New York Philharmonic) en bij Philippe Boucly (R. Strauss-Konservatorium München) werd hij prijswinnaar bij verscheidene concours: 'Maria Canals' te Barcelona, Vienna International Music Competition, Axion Classics, Jong Talent, Quantz en de Nationale Instrumentenwedstrijd. Hij verkreeg tevens de prijzen Alex de Vries, SABAM, W. Pelemans en de Caecilia-Snepvangersprijs van de Belgische Muziekers. Van 1989-93 was hij solofluitist in Claudio Abbado's Orkest van de Europese Gemeenschap, waar hij onder leiding van dirigenten als Bernard Haitink, Vladimir Ashkenazy, James Conlon en Jeffrey Tate musiceerde. Hij werd tevens gekozen tot solofluitist van het Schleswig-Holstein Festival Orkest (Sir G. Solti) en van het Wereldjeugdorkest. Achtereenvolgens was hij solofluitist bij het Nieuw-Belgisch Kamerorkest en het MDR-Sinfonie-Orchester Leipzig. Baerten concerteerde als solist met uitstekende orkesten als het

Südwestdeutsches Kammerorchester, RSO Basel, Nationaal Orkest van België, Orchestre de Chambre de Wallonie, de Filharmonie, Kansas City Symphony onder leiding van dirigenten als D. Stern, V. Czarniecki, P. Rundel, G. Octors, Z. Nagy, T. Yuasa, S. Byess, E. Aadland. Aldo Baerten is regelmatig te gast bij het Chamber Orchestra of Europe, Mahler Chamber Orchestra, I Fiamminghi, European Union Opera (G. Roshdentvsky, Y.P. Tortelier) en het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Ook verschijnt hij vaak op festivals in Europa, Mexico, Rusland en de Verenigde Staten (Rheingau Musik Festival, Festival van Vlaanderen, Deutsche Kulturwochen in der Ukraine, Festival de Wallonie, WDR Radeberg, ...) samen met gerenommeerde partners als Martin Helmchen, Severin Von Eckardstein, Alexei Ogintchouk, Hervé Joulain, StorioniTrio, Michel Strauss, Martin Spangenberg, Niek de Groot, Kandinsky-trio, Anneleen Lenaerts, Jana Bouskova, Dietrich Henschel, Matthias Buchholz. Baertens discografie omvat cd's van de labels Pentatone, Cypres, Phaedra, ECM en Beriato Music. Zijn opname bij Pentatone van Schuberts 'Trockne Blumen'-varianties samen met pianist Martin Helmchen, werd genomineerd voor de BBC Music Prize 2010.

www.aldobaerten.be

Leo De Neve

Leo De Neve studeerde reeds op zeer jonge leeftijd aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel bij Kati Sebestyén en vervolmaakte zich daarna bij Bruno Giuranna in Berlijn en bij Ervin Schiffer in Tilburg. Gedurende 16 jaar was hij 1ste solist altviool in de Filharmonie te Antwerpen en in de Munt te Brussel. Als promotor van de altviool was hij de organisator van de Dag van de Altviool (in de Singel, 1996 en 1998). Ook is hij een constante bron van inspiratie voor hedendaagse componisten geworden (Fr. Celis,

W. Henderickx), waarvoor hij meerdere creaties speelde en opnames maakte. Momenteel is hij lid van het Spiegel String Quartet (in residentie in het Koninklijk Conservatorium Antwerpen). Daarmee concerteert hij in binnen- en buitenland, waarbij naast het grote repertoire ook het eigen patrimonium een belangrijke plaats inneemt. Sedert 2003 worden de cd's (Chausson, Franck, Lekeu) van het Spiegel String Quartet wereldwijd gedistribueerd door het Duitse kwaliteitslabel MDG.

Liesbeth Devos

Tijdens haar opleiding debuteerde de Belgische sopraan Liesbeth Devos in De Munt als Despina in 'Così fan Tutte'. Na dit eerste succes werd ze teruggevraagd voor de vertolking van Ilse in de wereldpremière 'Frühlingserwachen' van Mernier en Papagena in 'Die Zauberflöte'. In 2007 zong Liesbeth Devos de 'Johannes-Passion' olv. Richard Egarr met The Academy of Ancient Music in Weimar. Twee jaar later engageerde Egarr haar nogmaals voor een tournee door Azië met de 'Nelson Messe' van Haydn. In de Vlaamse Opera zong Liesbeth Devos Barbarina in 'Le Nozze di Figaro', Lucia in 'The Rape of Lucretia', First Niece in 'Peter Grimes' en de hoofdrol Helena in de wereldcreatie 'The Rage of Life' van Kats-Chernin. In 2010 maakte Liesbeth Devos haar debuut in de Opéra de Wallonie als Xunchia in 'L'inimico delle Donne' olv. Rinaldo Alessandrini. Met hem zong ze een jaar later concerten in Boston (VS) in 'Stabat Mater' en 'Salve Regina' van Pergolesi met de Handel and Haydn Society. Eveneens in 2011 zong ze met succes de rol van Melpomène in 'Atys' van Lully olv. William Christie en Les Arts Florissants in Versailles (F) en New York (VS). In de zomer van 2015 maakte ze haar debuut op het prestigieuze Operafestival van Aix-en-Provence als Danica in 'Svadba' van Ana Sokolović. San Francisco Opera nodigde haar daaropvolgend uit voor hun productie van 'Svadba'. Liesbeth Devos is een veelgevraagde concertzangeres. Met l'Orchestre

Dijon Bourgogne zong ze in 2012 Symfonie n°4 van Mahler olv. Gergeley Madaras die haar opnieuw uitnodigde voor 'Ein Deutsches Requiem' in 2014. Haar liefde voor hedendaagse muziek blijft ook componisten niet onopgemerkt. Ze creëerde samen met Het Collectief 'De Feesten van Angst en Pijn' van Van Camp (Ars Musica Festival). Als liedzangeres was ze bij de laatste 13 kandidaten van de Wigmore Hall Song Competition (Londen), finaliste van de Bayrische Rundfunk Liedwettbewerb (Bayreuth) en ze won de eerste prijs op de Kurt-Leimer Wettbewerb (Zürich). In 2012 was ze samen met Lucas Blondeel als enig Europees liedduo te gast op het Ravinia Festival, Chicago. Ondertussen werd Devos voor het komende seizoen geëngageerd oa. als Danica in 'Svadba', Opéra de Nantes, Opéra d'Angers, Bahrein en Opéra de Luxemburg en als Leonore in 'Fidelio' met Walpurgis. Daarnaast werd ze gevraagd voor 'Kriegskantaten' van Eisler en 'La fabricca illuminata' van Luigi Nono met Het Collectief, respectievelijk in Kiev en Grenoble voor het Strijkkwartet n°2 van Schönberg met Taurus in de Bijloke. Naast verschillende concerten in binnen- en buitenland staat er ook een cd-opname van haar programma 'Liebesfrühling' op de rol met tenor Peter Gijsbertsen en pianist Jozef De Beenhouwer.

www.liesbethdevos.com

Justus Grimm

Justus Grimm, geboren in Hamburg, kreeg van zijn vader op vijfjarige leeftijd zijn eerste cellolessen. Nadien studeerde hij in Saarbrücken (bij Ulrich Voss) en Keulen (bij Claus Kanngiesser en Frans Helmerson). Hij behaalde de eerste prijs op het Concours Internacional de Música Maria Canals in Barcelona en ook op de cellowedstrijd van de Duitse conservatoria. Samen met pianist Florian Wiek behaalde hij de eerste prijs op de wedstrijd van de Deutscher Musikrat. Zowel als solist als in kamermuziekverband treedt hij overal in Europa op. Hij bracht de wereldcreatie van Matthias Pintschers celloconcerto 'La Metamorfosi di Narciso' met de Hamburger Philharmoniker, en trad sindsdien op met orkesten als het English Chamber Orchestra, het Symfonieorkest van de Munt, het London Chamber Orchestra, de Rheinische Philharmonie, het Brandenburg Philharmonisches Orchester en de Klassische Philharmonie Bonn. Zijn solo-optredens brachten hem naar prestigieuze concertzalen zoals de Berlijnse Philharmonie, de Musikhalle Hamburg, de Kölner Philharmonie, de Herkulesaal in München en het Cultureel Centrum Belém te Lissabon. In kamermuziekverband

werkte hij samen met artiesten als Abdel Rahman El Bacha, Daniel Blumenthal, Gérard Caussé, Augustin Dumay, Benoît Fromanger, Yuzuko Horigome, Stephen Kovacevich, Katia en Marielle Labèque, het Quatuor Danel, Christian Poltéra en Florian Wiek, op festivals als de Ludwigsburger Schlossfestspiele, de Festspiele Mecklenburg-Vorpommern, het Festival van Vlaanderen, de Dias da Música te Lissabon, het Festival Florilegio Salamanca en het Festival Consonances in Saint-Nazaire. Hij trad op voor de Cantiere Internazionale d'Arte di Montepulciano, waar hij Artist in Residence is sinds 2010. Justus Grimm is stichtend lid van het Malibrans Strijkkwartet. Zijn discografie bevat onder meer een album met kamermuziek van Philippe Gaubert, dat bekroond werd met 5 Diapasons. Onlangs nog kwam de cd-box met de integrale kamermuziek van César Franck uit, waaraan Justus Grimm zijn medewerking verleende. Sinds 2008 is hij als docent voor cello/kamermuziek en sinds 2013 ook als lid van de artistieke directie Muziek verbonden aan het Koninklijk Conservatorium Antwerpen. Justus Grimm speelt op en instrument van Christian Bayon uit het jaar 2010.

Fayçal Karoui

Fayçal Karoui dirigeerde reeds het Orchestre de Paris, het Orchestre National de France, Orchestre de l'Opéra National de Paris, Orchestre Philharmonique de Radio-France, Orchestre Philharmonique de Saint-Petersbourg, Orchestra Verdi van Milaan, Accademia Santa Cecilia in Rome, Brussels Philharmonic, Orchestre National du Capitole de Toulouse, Orchestre National de Lille, Orchestre Philharmonique de Liège, l'Orchestre Philharmonique de Monte-Carlo, l'Orchestre de Chambre de Lausanne, l'Orchestre Symphonique de Québec. Van 2012 tot 2014 volgde hij Yutaka Sado op als chef van het Orchestre Lamoureux. Met dit orkest werd hij uitgenodigd op de Folle Journée de Nantes en de Folle Journée de Tokyo. In 2013 leidde Fayçal Karoui aan het Théâtre des Champs-Élysées 'Pénélope' van Fauré met Roberto Alagna,

Anna-Caterina Antonacci, Vincent Le Texier en Edwin Crossley-Mercer. In 2015 vierde Karoui zijn 13de jaar als muziekdirecteur van het Orchestre de Pau Pays de Béarn. Met dit orkest was hij te gast op de grote festivals in Frankrijk (Roque d'Anthéron, Folle Journée, Festival Présences de Radio France), Spanje en Italië. Fayçal Karoui werkte samen met vooraanstaande solisten als Nicholas Angelich, Steven Hough, Paul Meyer, Alexandre Tharaud, Bertrand Chamayou, Frank Braley, Xavier Philips, Alexander Ghindin, Natalia Gutman, Daishin Kashimoto, Nelson Freire, Gautier Capuçon, Françoise Pollet, Nora Gubisch, Patricia Petibon ea. Sinds september 2013 dirigeert Fayçal Karoui het OPRL in een reeks concerten met toelichting getiteld 'Music Factory: la mécanique des émotions'.

Malibran Quartet

Tatiana Samouil, Samuel Nemtanu* viool

Tony Nys altviool **Justus Grimm** cello

(* Tweede violiste Aki Saulière is ziek en wordt vervangen door Samuel Nemtanu)

Het Malibran Quartet werd in 2008 opgericht door Tatiana Samouil, Tony Nys en Justus Grimm, vanuit de passie die ze deelden voor kamermuziek. Hun eerste concerten vonden plaats in het seizoen 2008-2009 en hun optreden in het Centro Cultural de Belém bij Lissabon werd al meteen opgenomen en uitgezonden door Mezzo. In de beginjaren werkten ze gestaag aan de uitbouw van een gevarieerd repertoire, in de eerste plaats in het kader van de kamermuziekcyclus van de Munt. Daarnaast traden ze op in Maastricht, Lissabon en Parijs. Het kwartet werd al gauw een graag geziene gast op het KlaraFestival (edities 2011, 2012 en 2013), de Nuits de Beloeil en de Dias da Música in Lissabon. Eind 2014 heeft de Franse violiste Aki Saulière het kwartet verhoogd. Met een voorgeschiedenis die in de Munt ligt, heeft het Malibran Quartet een natuurlijke affiniteit met opera. De naam van het ensemble verwijst naar de legendarische opera-diva Maria Malibran, die door haar passionele leven in het teken van de muziek een blijvende inspiratiebron vormt.

In de programma's van het kwartet komen geregeld operacomponisten als Verdi en Puccini aan bod, naast hedendaagse componisten als Philippe Boesmans, Benoît Mernier en Pascal Dusapin, die door hun creaties een vooraanstaande plaats innemen in het huidige operalandschap. Het kwartet wil ook het repertoire voor strijkkwartet en solostem uitdiepen, met werken van Respighi, Schönberg... en schreef een compositieopdracht uit voor sopraan en strijkkwartet. Het Malibran Quartet werkte met David Lively samen aan de opname van de integrale kamermuziek van César Franck. Hun Franck-box ontving in 2012 de Caecilia-prijs (prijs van de Belgische muziekmakers) voor de beste Belgische cd-productie (2012) en eveneens een Joker van het magazine Crescendo. Het kwartet heeft nog meer opnameplannen: de integrale strijkkwartetten van Albert Huybrechts (Cypres) en een cd met (deels onuitgegeven) Frans repertoire.

www.malibranquartet.com

Orchestre Philharmonique Royal de Liège

Het Koninklijk Filharmonisch Orkest van Luik (KFOL), opgericht in 1960, is het enige professionele symfonische gezelschap in Franstalig België. Met de steun van de Federatie Wallonië-Brussel (met sponsoring door de Nationale Loterij), de stad Luik en de provincie Luik, treedt het KFOL op in Luik, met name in de prestigieuze Filharmonische Zaal (ingehuldigd in 1887), in het hele land (Antwerpen, Brussel, Charleroi, Hasselt, Namen, Saint-Hubert, Sankt Vith, Verviers, Virton...) en in de grote zalen van Europa (Amsterdam, Parijs, Wenen, Spanje, Zwitserland, Frankrijk...). Stichter Fernand Quinet en muziekdirecteurs zoals Manuel Rosenthal, Paul Strauss, Pierre Bartholomée, Louis Langrée en Pascal Rophé hebben het KFOL een identiteit gegeven op het kruispunt van de Germaanse en Franse tradities. Het orkest wil niet alleen de creatie ondersteunen, het Frans-Belgische patrimonium promoten en nieuw repertoire aanboren, maar bouwt

ook een uitgebreide discografie uit met reeds meer dan 80 opnamen. Sinds september 2011 is Christian Arming muziekdirecteur. Al bijna 15 jaar probeert het KFOL de beste muziek aan een zo groot mogelijk publiek aan te bieden, met originele formules zoals Music Factory, de Samedis en famille of de Concerts du Chef. De ambitie van het orkest is om steeds nieuw publiek aan zich te binden en om zich verder te vestigen als cultureel ambassadeur van België. Het KFOL is zich ook doorheen het jaar bewust van zijn maatschappelijke rol en gaat actief op zoek naar publiek dat verder van klassieke muziek afstaat. Doorheen de seizoenen werkt het Orkest regelmatig samen met andere orkesten in België en Europa, de conservatoria van de Federatie Wallonië-Brussel, de Muziekkapel Koningin Elisabeth, Les Jeunesses Musicales en alle belangrijke dagelijkse culturele spelers.

www.oprl.be

Orchestre Philharmonique Royal de Liège

muziekdirecteur
Christian Arming

concertmeester
Marian Taché
George Tudoraché
Julien Eberhardt (16/4)

1ste viool
Olivier Giot
Izumi Okubo
Maria Baranowska
Ann Bosschem
Yinlai Chen
Sophie Cohen
Rossella Contardi
Pierre Cox
Anne-Marie Denutte
Hanxiang Gong
Hélène Lieben
Barbara Milewska
Philippe Parotte
Payambé Reyes-Vermot
Laurence Ronveaux

2de viool
Aleš Ulrich
Ivan Percevic
Martine Botte
Maria Osinska
Michèle Compère
Audrey Gallez
Christian Gerstmans
Marianne Gillard
Roland Heukmes
Reni Manolova
Emilio Mecenero
Aude Miller
Urszula Padala-Sperber
Astrid Stévant

altviool
Ning Shi
Ralph Szigeti
Patrick Heselmans
Artúr Tóth
Corinne Cambron
Sarah Charlier
Éric Gerstmans
Isabelle Herbin
Emil Lavrenov
Juliette Marichal
Jean-Christophe Michaliek
Violaine Miller

cello
Thibault Lavrenov
Jean-Pierre Borboux
Étienne Capelle
Ger Chappin
Cécile Corbier
Rémy Degroote
Marie-Nadège Desy
Théo Schepers
Olivier Vanderschaeghe

contrabas
Hristina Fartchanova
Zhaoyang Chang
Mario Maurano
Francis Bruyère
Francis Danloy
Gérard Douez
François Haag
Koen Toté

fluit

Lieve Goossens
Valérie Debaele
Liesbet Driegelinck
Miriam Arnold

piccolo

Miriam Arnold

hobo

Sylvain Cremers
Sébastien Guedj
Alain Lovenberg
Jeroen Baerts

Engelse hoorn

Jeroen Baerts

klarinet

Jean-Luc Votano
Théo Vanhove
Martine Leblanc

basklarinet

Martine Leblanc

fagot

Pierre Kerremans
Joanie Carlier
Philippe Uyttebroeck
Bernd Wirthle

contrafagot

Philippe Uyttebroeck
Bernd Wirthle

hoorn

Nico de Marchi
Bruce Richards
Geoffrey Guérin
David Lefèvre
Nigel Munisamy

trompet

François Ruelle
Juan Antonio Martinez Escribano
Philippe Ranallo
Sébastien Lemaire

trombone

Alain Pire
Alain Janti
Gérald Evrard

bastrombone

Pierre Schyns

tuba

Carl Delbart

pauken

Stefan Mairesse
Geert Verschraegen

slagwerk

Jean-Marc Leclercq
Peter Van Tichelen
Arne Lagatie

harp

Annelies Boodts

piano, celesta

Geoffrey Baptiste

Tatiana Samouil

Tatiana Samouil is geboren in Sint-Petersburg als kind van een muzikale familie. Haar eerste recital gaf ze toen ze 9 jaar was, het jaar van haar debuut als soliste bij het Nationaal Orkest van Moldavië. Tatiana Samouil werd onderwezen door grote meesters zoals Maja Glezarova van het Tsjajkovski Conservatorium van Moskou, waar zij afstudeerde met speciale vermelding van de jury. Later werd ze de leerlinge van Igor Oïstrakh aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel. Daar behaalde ze haar meestergraad en de Speciale Prijs Maurice Lefrank vooraleer ze zich verder vervolmaakte bij José Luis Garcia in Madrid. In 1995 was Samouil laureaat van het internationale programma New Names en vertrok ze voor een lange tournee naar Rusland, naar Italië waar ze optrad in aanwezigheid van de Paus, voor Unesco, naar Frankrijk en Duitsland. Tatiana Samouil werd als soliste reeds door talrijke orkesten begeleid: het Nationaal Orkest van België, het orkest van de VRT en van de Finse Radio, de Filharmonie van Novgorod, het Nationaal Orkest van Rusland, het Deutsches Kammerorchester van Berlijn. Zo kreeg zij de gelegenheid samen te werken met dirigenten als Antonio Pappano, Gilbert Varga en Alexander Rabhari. Tatiana Samouil behaalde de eerste prijs in de Tenuto-wedstrijd en de Grand Prix van de Henri Vieuxtemps-wedstrijd. Zij werd ook laureaat van de internationale Jean Sibelius-wedstrijd, won de

gouden medaille op de Michael Hill World Violin Competition, behaalde de bronzen medaille op de internationale Tsjajkovski-wedstrijd in Moskou en is ook laureaat van de Koningin Elisabethwedstrijd. Tatiana Samouil geeft les aan de Muzikale Kapel Koningin Elisabeth en aan het Imep Instituut. Met Plamena Mangova heeft ze alle sonates voor viool en piano van Prokofjev opgenomen, uitgebracht op het label Cypres.

Camille Thomas

De Frans-Belgische celliste Camille Thomas was nieuwkomer van het jaar in 2014 op Les Victoires de la Musique en ze won de eerste prijs op de European Broadcasting Union Competition. Voordien won ze reeds prijzen op de 7e Antonio Janigro International Competition in Kroatië, de Yamaha Music Foundation of Europe Strings Competition, de Edmont Baert Wedstrijd en de Léopold Bellan Wedstrijd. Ze geeft regelmatig concerten in vooraanstaande concertzalen als Salle Gaveau en Théâtre des Champs-Élysées in Parijs, Victoria Hall in Genève, Bozar in Brussel, Jerusalem Music Center en Konzerthaus Berlin. Ze werkte reeds samen met orkesten als Sinfonia Varsovia, Philharmonie Baden-Baden, Brussels Philharmonic, Slovak Radio Symphony Orchestra, Orchestre Symphonique de Bretagne, La Baule Symphonic, United Nations Orchestra,... onder leiding van dirigenten als Theodor Guschlbauer, Darrell Ang, Jean-Christophe Ferreux, Pavel Baleff, Kriistina Poska en Antoine

Marguier. In kamermuziekverband speelt ze regelmatig samen met Alfama en Girard Quartet, Beatrice Berrut, Julien Libeer, Beatrice Rana, Lorenzo Gatto, Solenne Païdassi, Hrachya Avanesyan, Frank Braley, Gérard Caussé, Menahem Pressler... In 2013 verscheen haar debuut-cd 'A Century of Russian Colors' op het label Fuga Libera (Outhere). In de herfst van 2016 verschijnt haar cd 'Réminiscences' met Franse muziek samen met pianist Julien Libeer. Camille Thomas studeerde bij Frans Helmerson aan de Hochschule für Musik Hanns Eisler in Berlijn, nadat ze les had gekregen van Marcel Bardon en Philippe Muller in Parijs en Stephan Forck in Berlijn. Momenteel vervolmaakt ze zich verder bij Wolfgang-Emmanuel Schmidt aan de Hochschule für Musik Franz Liszt in Weimar. Camille Thomas bespeelt een cello van Ferdinand Gagliano (Napoli, 1788), de zogenaamde Château Pape-Clément, haar in bruikleen gegeven door Bernard Magrez.
www.camillethomas.com

Andrew Wise

De van oorsprong Britse pianist, dirigent en componist Andrew Wise woont sinds 1994 in Gent, België. Hij studeerde muziekwetenschap in Cambridge, waar hij het master diploma cum laude behaalde. Hij volgde een post-graduaat piano en orkestdirectie bij Hamish Milne en Maurice Miles aan de Royal Academy of Music in Londen. Hij volgde meesterkursussen directie bij John Carewe, Lucas Vis en Helmuth Rilling. In 1983 werd hij repetitor van De Nederlandse Opera, Amsterdam. Als pianist, zowel solistisch als in kamermuziekverband, en als lied- en operabegeleider had en heeft hij een bloeiend concertpraktijk. Hij werd door Gerard Mortier uitgenodigd om repetitor te worden in de Muntchouwburg in 1989, en een jaar later werd hij ook koordirigent van de Nationale Reisopera in Nederland. Van 1994 tot 1997 was hij koorleider bij de Vlaamse Opera. Van 1998 tot 2003 was Andrew Wise koorleider van de Koninklijke Deense Opera in Kopenhagen. Als gastdirigent trad hij op met het Deens Radiokoor, het Vlaams Radiokoor, kamerkoor Carmina, Tivoli's Koncertkor, de Opera van Göteborg (Zweden) en het Göteborg Symfoniker als assistent van Kent Nagano, Onafhankelijk Toneel Opera (Rotterdam), Glyndebourne

Touring Opera, Den Anden Opera (Kopenhagen), het Valerius Ensemble (NL) en Opera Zuid. Hij was eerste dirigent van de Hoofdstad Operette (Amsterdam), en als pianist stichtend lid van het Argandi Pianotrio. Hij was gastdirigent van het Alden Biesen Zomeropera festival, waar hij de producties 'De Toverfluit' en 'Don Pasquale' dirigeerde, alsook opvoeringen van zijn eigen opera, 'De Fabel van Ooh en Aah'. Van 2005 tot 2008 was hij dirigent van het Middelburgs Kamerkoor en van 2008 tot 2011 van Cantabile-Gent. In 2008 was hij concourspianist van het Internationaal Vocaal Concours Den Bosch en in 2009 pianist en vocal coach van het Intermezzo operafestival in Brugge. Op dit moment is Andrew Wise docent in de vocale afdeling van het Conservatorium Antwerpen en pianist van de celloklas van Justus Grimm. Sinds oktober 2011 is hij artistiek leider en chefdirigent van De Nederlandse Händelvereniging. In opdracht van het Koninklijk Conservatorium voerde Andrew Wise onderzoek uit naar het leven en werk van de intrigerende Brusselse componist Albert Huybrechts. Zijn biografie wordt in de loop van 2017 gepubliceerd.

Binnenkort in deSingel

Alexander Melnikov & friends

Alexander Melnikov piano **Isabelle Faust** viool
Jean-Guihen Queyras cello

Robert Schumann

Pianotrio nr 1 in d, opus 63

Salvatore Sciarrino

Pianotrio nr 2

Franz Schubert

Pianotrio nr 1 in Bes, opus 99, D898

do 21 apr 2016 / 20 uur / Blauwe zaal

€ 24, 20 (basis) / € 20, 16 (-25/65+) / € 8 (-19 jaar)

gratis inleiding / Christine Dysers / 19.15 uur / Blauwe foyer

Alexander Melnikov piano **Isabelle Faust** viool
Jean-Guihen Queyras cello **Teunis van der Zwart**
hoorn **Jeroen Berwaerts** trompet **Gerard Costes**
trombone **Laura Pou** fluit

Paul Hindemith

Sonate in E voor viool en piano (1935)

Sonate voor cello en piano (1948)

Sonate in Es voor althoorn en piano (1943)

Sonate voor trombone en piano (1941)

Sonate voor trompet en piano (1939)

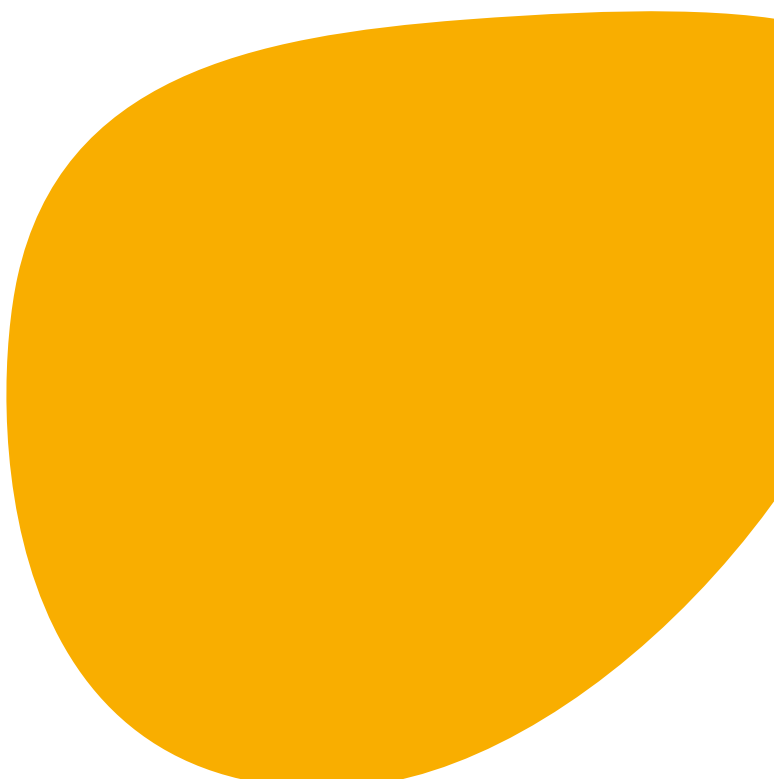
Sonate voor fluit en piano (1936)

vr 22 apr 2016 / 20 uur / Blauwe zaal

€ 24, 20 (basis) / € 20, 16 (-25/65+) / € 8 (-19 jaar)

gratis inleiding / Mark Delaere / 19.15 uur / Blauwe foyer

www.desingel.be
T +32 (0)3 248 28 28
Desguinlei 25
B-2018 Antwerpen

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Overheid

**Vlaamse
overheid**

Provincie
Antwerpen

mediasponsors

Knack

dS De
Standaard

